Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8182801

.

Datum 9 november 2026
Betreft Versterking onafhankelijkheid rechtspraak

De rechtstaat is een groot goed en vraagt om actieve bescherming en versterking. Daarom is in het coalitieakkoord opgenomen dat we een steviger schot bouwen tussen de onafhankelijke rechtspraak en de politiek door de benoeming van leden van de Raad voor de rechtspraak onafhankelijk van de minister te maken en door de rechtspraak een aparte begroting te bieden.

Zoals reeds vermeld in de Memorie van Toelichting bij de JenV-begroting 2027 is het voornemen dat het wetsvoorstel inzake de benoemingsprocedure van leden van de Raad voor de rechtspraak eind dit jaar in consultatie wordt gegeven.[1] In dit wetsvoorstel wordt onder meer geregeld dat de minister geen veto heeft op vanuit de Raad voor de rechtspraak voorgedragen kandidaten.

Wat betreft de aparte begroting voor de rechtspraak is het wettelijk kader vastgelegd in de Wet op de rechtelijke organisatie (Wet RO). Zo is in artikel 100 Wet RO vastgelegd dat de rechtspraak een budget krijgt toebedeeld ten behoeve van de gerechten gezamenlijk en is in artikel 109 Wet RO een verbod voor de minister neergelegd om te treden in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van alsmede de beslissing in een concrete zaak of in categorieën van zaken. Ook mag op basis van artikel 93 Wet RO de aanwijzingsbevoegdheid van de minister niet worden ingezet als de Raad vindt dat die aanwijzing in strijd is met artikel 109.

In een werkgroep met deelname van mijn eigen ministerie, het Ministerie van Financiën en de rechtspraak zijn verschillende varianten onderzocht om aan het nog verder borgen van de onafhankelijkheid van de rechtspraak invulling te geven. Daarbij is onderzocht welke bijdrage elke variant levert aan het bereiken van de beoogde doelstelling van een steviger schot tussen de rechtspraak en de politiek.

Vanwege het belang dat ik hecht aan het verder versterken van de rechtspraak en mijn ambitie om zo snel mogelijk hierin stappen te zetten, kies ik er nu voor in de begroting van 2028 een apart beleidsartikel voor de rechtspraak op te nemen. Dit is in lijn met het eerste advies van de werkgroep. Dit is een fundamentele stap in het verder versterken van de onafhankelijkheid van de rechtspraak. Ik wil deze aanpassing direct inzetten door het aparte artikel op te nemen in de begroting voor 2028. Hiervoor is geen wetswijziging

[1] Kamerstukken II 2026/27, 37020, nr. 2, p. 14.

nodig.

De andere onderzochte varianten voor het vergroten van de onafhankelijkheid lijken wel een wetswijziging te vergen en zijn zodoende niet op korte termijn te realiseren.

Ik zal de komende tijd nader onderzoek (laten) doen naar de opties om invoering van andere varianten vorm te geven. Zo blijf ik verder werken aan het versterken van het schot tussen de rechtspraak en de politiek. Over de precieze uitkomsten daarvan zal ik uw Kamer te zijner tijd nader informeren.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Directoraat-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel

Datum
9 november 2026